

TALASI

Goran Ivković, profesor fizike

1. Rastojanje između brega i najbliže dolje talasa je 9 m. Ako je čestici, koja osciluje i prenosi talas, potrebno 0,25 s da dođe od jednog do drugog amplitudnog položaja, izračunati period, frekvenciju, talasnu dužinu i brzinu tog talasa.

$$\frac{\lambda}{2} = 9m \quad \rightarrow \quad \lambda = 2 \cdot 9m = 18m$$

$$\frac{T}{2} = 0,25s \quad \rightarrow \quad T = 2 \cdot 0,25s = 0,5s$$

$$\nu = \frac{1}{T} = \frac{1}{0,5s} = 2Hz$$

$$T = ?$$

$$\nu = ?$$

$$\lambda = ?$$

$$v = ?$$

$$v = \frac{\lambda}{T} = \frac{18m}{0,5s} = 36 \frac{m}{s}$$

2. Talas prelazi iz jedne u drugu sredinu i pri tome se talasna dužina poveća. Kolika će biti brzina talasa u drugoj sredini, ako je u prvoj 8 m/s i ako je odnos talasnih dužina u tim sredinama $1,3$.

$$v_1 = 8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$v_2 = ?$$

$$\frac{\lambda_2}{\lambda_1} = 1,3$$

$$v = \frac{\lambda}{T}$$

$$\lambda = v \cdot T$$

$$\lambda_1 = v_1 \cdot T$$

$$\lambda_2 = v_2 \cdot T$$

$$\frac{\lambda_2}{\lambda_1} = 1,3$$

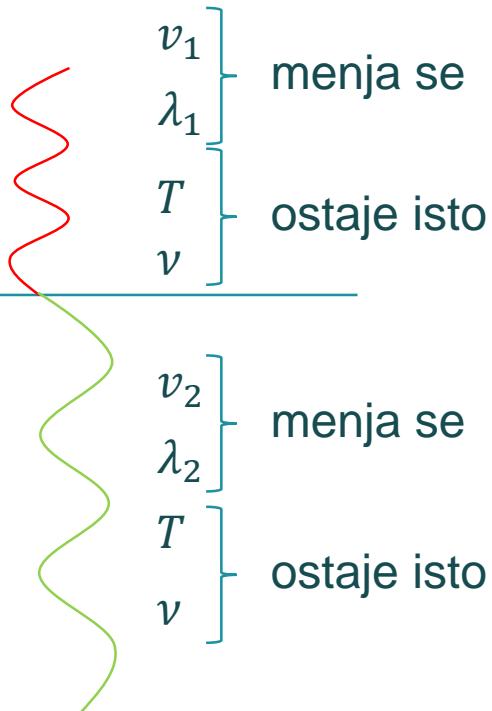
$$\frac{v_2 \cdot T}{v_1 \cdot T} = 1,3$$

$$\frac{v_2}{v_1} = 1,3$$

$$v_2 = 1,3 \cdot v_1$$

$$v_2 = 1,3 \cdot 8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$v_2 = 10,4 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

3. Planinar je ispustio kamen u provaliju duboku 45 m. Posle koliko vremena čuje udar kamena u dno provalije? Brzina zvuka u vazduhu je 340 m/s.

$$S = 45 \text{ m}$$

$$v_z = 340 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$t = ?$$

$$S = \frac{g \cdot t_1^2}{2}$$

$$t_1^2 = \frac{2 \cdot S}{g}$$

$$t_1^2 = \frac{2 \cdot 45 \text{ m}}{10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}}$$

$$t_1^2 = 9 \text{ s}^2$$

$$t_1 = \sqrt{9 \text{ s}^2}$$

$$t_1 = 3 \text{ s}$$

$$t_2 = \frac{S}{v_z}$$

$$t_2 = \frac{45 \text{ m}}{340 \frac{\text{m}}{\text{s}}}$$

$$t_2 = 0,13 \text{ s}$$

$$t = t_1 + t_2$$

$$t = 3 \text{ s} + 0,13 \text{ s}$$

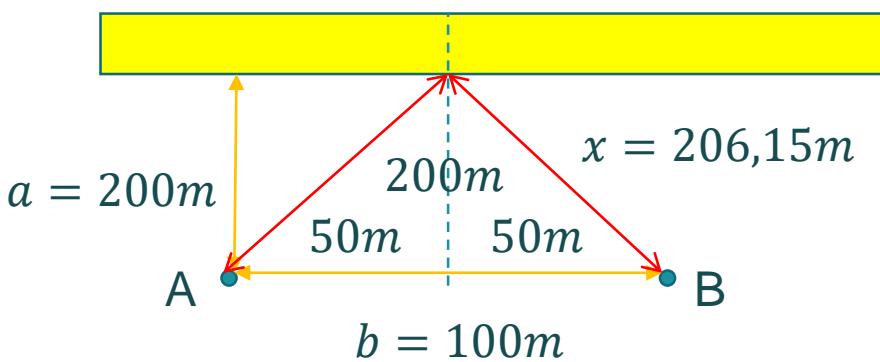
$$t = 3,13 \text{ s}$$

$$v = v_0 \pm g \cdot t$$

$$S = v_0 \cdot t \pm \frac{g \cdot t^2}{2}$$

$$v^2 = v_0^2 \pm 2 \cdot g \cdot S$$

4. Čovek u tački A ispali hitac (uvis). Čovek u tački B čuje dva pucnja u razmaku 0,92s. Obojica se nalaze ispred vertikalne stene na rastojanju 200 m. Udaljenost između ljudi je 100 m. Kolika je brzina zvuka?

$$a = 200m$$

$$b = 100m$$

$$\Delta t = 0,92s$$

$$x^2 = (200m)^2 + (50m)^2$$

$$x^2 = 40\ 000\ m^2 + 2500\ m^2$$

$$x^2 = 42\ 500\ m^2$$

$$x = \sqrt{42\ 500\ m^2}$$

$$x = 206,15m$$

$$\Delta t = t_2 - t_1$$

$$\Delta t = \frac{S_2}{v} - \frac{S_1}{v}$$

$$\Delta t = \frac{2 \cdot x}{v} - \frac{b}{v}$$

$$0,92s = \frac{2 \cdot 206,15m}{v} - \frac{100m}{v}$$

$$0,92s = \frac{412,3m}{v} - \frac{100m}{v}$$

$$0,92s = \frac{312,3m}{v}$$

$$v = \frac{312,3m}{0,92s}$$

$$v = 339,5 \frac{m}{s}$$

5. Razlika talasnih dužina dvaju talasa istog tipa nastalih u istoj sredini iznosi 4 m, dok frekvencije istih stoje u odnosu 2:3. Kolike su njihove talasne dužine?

$$\Delta\lambda = \lambda_1 - \lambda_2 = 4m$$

$$\frac{v_1}{v_2} = \frac{2}{3}$$

$$\lambda_1 = ?$$

$$\lambda_2 = ?$$

$$\lambda_1 = \frac{v}{v_1} \quad \rightarrow \quad v_1 = \frac{v}{\lambda_1}$$

$$\lambda_2 = \frac{v}{v_2} \quad \rightarrow \quad v_2 = \frac{v}{\lambda_2}$$

$$\frac{v_1}{v_2} = \frac{2}{3}$$

$$\frac{\frac{v}{\lambda_1}}{\frac{v}{\lambda_2}} = \frac{2}{3}$$

$$\frac{\lambda_2 \cdot v}{\lambda_1 \cdot v} = \frac{2}{3}$$

$$\frac{\lambda_2}{\lambda_1} = \frac{2}{3}$$

$$\lambda_2 = \frac{2\lambda_1}{3} \quad \rightarrow \quad \lambda_2 = \frac{2 \cdot 12m}{3} = 8m$$

$$\Delta\lambda = \lambda_1 - \lambda_2$$

$$4m = \lambda_1 - \frac{2\lambda_1}{3}$$

$$4m = \frac{3\lambda_1}{3} - \frac{2\lambda_1}{3}$$

$$4m = \frac{\lambda_1}{3}$$

$$\lambda_1 = 3 \cdot 4m$$

$$\lambda_1 = 12m$$